
Fakulta sociálních věd slaví patnáct let od založení

Fakulta sociálních věd slaví patnáct let od založení

UK FSV byla založena jako první nová fakulta Karlovy univerzity na jaře roku 1990, krátce po zrušení Fakulty žurnalistiky UK. Stala se pokračovatelkou institucí, na kterých se konstituovaly počátky sociálně-vědních oborů v Československé republice zvláště během první republiky, těsně po 2. světové válce a ve druhé polovině 60. let minulého století. Prvou takovou institucí byla Svobodná škola politických nauk zřízená již v roce 1928. V poválečném Československu hostily společenské vědy nejprve Vysoká škola politická a hospodářská a poté Vysoká škola politických a hospodářských věd.

Po jejím zrušení v roce 1953 byla většina společenskovědních pracovišť včleněna do Filozofické fakulty UK.

Výuka však byla z politických důvodů značně okleštěna a až na konci 60. let, díky krátkému uvolnění politických poměrů, vznikla Fakulta sociálních věd a publicistiky UK. Období nástupu normalizace však tato fakulta nepřežila a společenskovědní obory, jimž bylo umožněno pokračovat, se opět dostaly na Filozofickou fakultu UK. Renesance výuky a bádání ve společenských vědách nastává až na jaře 1990 přípravami k ustavení UK FSV. K němu dochází 1. 6. 1990. Prvním děkanem se stal doc. JUDr. Čestmír Suchý, který svým morálním kreditem zaštitil fakultu v jejích nelehkých počátcích a zejména zformoval obor žurnalistika do podoby běžné v rozvinutých demokratických zemích. Následně pak funkci děkana zastávali profesori PhDr. Miloslav Petrušek, CSc. a Ing. Lubomír Mlčoch, CSc.. Pod jejich vedením si fakulta získala nezpochybnitelné místo mezi tradičními fakultami UK a mimořádně vysoké renomé. Tomu odpovídají počty uchazečů o studium, které mnohonásobně převyšují kapacitní možnosti fakulty.

V rámci reorganizace „prvotní“ struktury fakulty, která se odvíjela od personálních možností při jejím zakládání, byly v roce 1993 zřízeny „instituty“ sdružující jednotlivé tematicky blíže zaměřené katedry nebo budující jeden obor, a to Institut ekonomických studií, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, Institut politologických studií a Institut sociologických studií. Ty byly v roce 1994 rozšířeny o Institut mezinárodních (teritoriálních) studií. V roce 1997 vzniká na fakultě Centrum pro mediální studia CEMES a v roce 2000 Centrum pro sociální a ekonomické strategie CESES. Na fakultě působí navíc Kabinet jazykové přípravy, Středisko vědeckých informací a Centrum informační a výpočetní techniky.

Studium je od založení fakulty členěno na bakalářské, magisterské a doktorské obory. Fakulta na počátku 90. let byla budována od bakalářského stupně a postupně rozšířena o magisterské programy. Jednotlivé akreditace byly koncipovány jednak tak, aby pokryly tradiční partie vědních oborů pěstovaných na fakultě, jednak tak, aby studenty vedly k co největší samostatnosti při studiu, ke schopnosti abstraktního přemýšlení, ale i ke „zručnosti“ ve zpracovávání empirického materiálu a sestavování zpráv o jeho výsledcích. Studenti jsou cílevědomě vedeni k dovednosti samostatné tvůrčí činnosti na straně jedné, ale právě tak ke schopnosti účastnit se týmové práce, ať už v roli člena týmu či toho, kdo jej řídí a nese zodpovědnost. Zhruba od poloviny 90. let začalo být budováno doktorandské studium, které je dnes již na úrovni dobře srovnatelné s předními evropskými universitami. Fakulta jako jedna z prvních na UK důsledně zavedla kreditní systém, aby se mohla zapojit do ECTS (European Credit Transfer System). To jí umožnilo začít plně využívat všech výhod výměny studentů a pedagogů v rámci projektu Socrates/Erasmus. V posledních letech FSV přijímá největší podíl studentů z těch, kteří přijíždějí v rámci dohod Socrates na Karlovu univerzitu, od roku 2002/2003 vždy zhruba třetinu, např. v minulém akad. roce to bylo 212 studentů ze 657. Vysoký počet a atraktivita kurzů nabízených v angličtině a dalších cizích jazycích pak každoročně přilákají do poslucháren FSV ještě i řadu z těch, kteří přijeli na ostatní fakulty UK. Jako jediná z fakult UK přijímá FSV více zahraničních studentů, než kolik z řad svých studentů do zahraničí vysílá. V poměru k celkovému počtu studentů však i v této oblasti FSV na UK vede, neboť každoročně vyjíždí na dlouhodobé

pobyty do zahraničí v rámci programů Socrates, CEEPUS, meziuniverzitních a mezifakultních dohod téměř 8% jejich studentů.

Vysoká úroveň absolventů, profesní přednosti i mimořádně rozvinuté dovednosti jsou zřejmé z kariérního uplatnění. Jedná se o uplatnění na takových místech jako jsou členové poradních týmů prezidenta, poradce guvernéra ČNB či ministrů nebo pozice předních manažerů v nadnárodních společnostech. Někteří se uplatnili na mezinárodním poli v programech UNESCO, humanitárních, osvětových či ekologických organizacích. Jiní se, přes nízký věk, stávají „referenčními osobnostmi“ v akademické, badatelské či informačně-servisní sféře. Konečně pak někteří již převzali odpovědnost za vedení celých týmů či dokonce institucí v oblasti společenských věd. Shrňme krátce současný stav tématických okruhů studovaných a vyučovaných na jednotlivých institutech.

Na Institutu ekonomických studií je studium zaměřeno na teoretickou ekonomii s aplikacemi na finance a bankovníctví, evropskou ekonomickou integraci a hospodářskou politiku. Na Institutu komunikačních studií a žurnalistiky se studium věnuje sociální, veřejné a mediální komunikaci, dějinám a současnosti masových médií, profesní přípravě novinářů a profesní přípravě pracovníků v oblasti marketingové komunikace a public relations. Institut mezinárodních studií se zaměřuje na základní problémy moderních dějin a současnosti euroamerického civilizačního okruhu strukturovaného do historicky, politicky a kulturně-logických teritoriálních celků. Institut politologických studií ve svých studijních programech profiluje v oblastech obecné a komparativní politologie, politické geografie, mezinárodních vztahů, evropských studií a politické filosofie Institut sociologických studií se věnuje jednak teoretické sociologii, jednak veřejné a sociální politice. Dva vědecké ústavy, CEMES a CESES, rozvíjejí badatelskou činnost zejména na poli medializace veřejného života a vývoje a struktury masové komunikace (to platí pro CEMES) a studia metodik analýz, tvorby scénářů a prognóz zejména sociálních a ekonomických (CESES). V současné době studuje na UK FSV 1555 studentů bakalářského studia, 942 magisterského a 584 doktorandů.

UK FSV v roce 2004 dokončilo práce na Výzkumném záměru *Česká společnost na přelomu druhého a třetího tisíciletí*, na kterém se pracovalo od roku 1999. V letošní roce byly zahájeny práce na Výzkumném záměru *Rozvoj české společnosti v EU: výzvy a rizika*, na kterém se podílejí rovněž kolegové z Filozofické fakulty. Financování badatelských aktivit by mělo být zajištěno, pokud uspějeme při posuzování výstupů jednotlivých etap, do roku 2010. Do řešení 10 dílčích projektů tohoto záměru je zapojeno celkem 162 vědeckých pracovníků, z toho 127 z UK FSV. Kromě této vědecké činnosti pracovníci UK FSV jsou hlavními řešiteli 16 grantových projektů u Grantové agentury České republiky, 10 u Grantové agentury Univerzity Karlovy, 3 u Grantové agentury Akademie věd České republiky, 2 u Grantové agentury Ministerstva práce a sociálních věcí a (letos jen) jednoho od Grantové agentury Ministerstva zahraničních věcí. Kromě toho se řada pracovníků podílí jako spoluřešitelé na dalších projektech v rámci jak mezinárodních kooperací tak spoluprací na aplikovaných projektech v tuzemsku.

Závěrem se sluší připomenout, že na návrh Fakulty sociálních věd UK byly uděleny tituly „*Doctor honoris causa*“ následujícím mezinárodně uznávaným osobnostem: panu Pavlu Tigridovi, spisovateli a ministru kultury České republiky, profesorovi Georgi J. Stallerovi, emeritnímu profesorovi Cornell Univerzity, profesorovi Maurici Duvergeru, emeritnímu profesorovi Sorbonny - Pantheon, profesorovi Detlefu Brandesovi, profesorovi Univerzity Heinricha Heineho v Düsseldorfu, profesorovi Winfriedu Schulzovi, profesorovi Univerzity v Norimberku-Erlangenu, profesorovi Josephu Stiglitzovi, profesorovi Stanfordské univerzity a členovi Brookingsova institutu a profesorovi Zygmuntu Baumanovi, emeritnímu profesorovi Univerzity v Leedsu a ve Varšavě. Není bez zajímavosti, že profesor Joseph Stiglitz dostal titul *Doctor honoris causa* od Karlovy univerzity jen několik měsíců před tím, než se stal nositelem Nobelovy ceny za ekonomii.

Jan Ámos Víšek,
děkan FSV UK

Program slavnostního shromáždění u příležitosti 15 let FSV UK, 7. prosince 2005: [ZDE](#)
Tisková zpráva k výročí: [ZDE](#)